

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Sint-Franciscuscollege 3 te HEUSDEN-ZOLDER

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Pedagogisch geheel 115253-115261-115279-115287-115295

Instellingsnummer 115279

Instelling Sint-Franciscuscollege 3

Directeur Geert MISSOTTEN

Adres Minderbroedersstraat 11 - 3550 HEUSDEN-ZOLDER

Telefoon 011-52.07.20

E-mail info@sfc.be

Website <http://www.sfc.be>

Bestuur van de instelling VZW St.-Franciscuscollege Heusden-Zolder

Adres Minderbroedersstraat 11 - 3550 HEUSDEN-ZOLDER

Scholengemeenschap SGKSO De Heide

Adres Minderbroedersstraat 11 - 3550 HEUSDEN-ZOLDER

CLB Vrij CLB Midden - Limburg

Adres Saviostraat 39 - 3530 HOUTHALEN-HELCHTEREN

Dagen van het doorlichtingsbezoek 18-09-2017,19-09-2018,20-09-2017,21-09-2017,22-09-2017

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 22-09-2017

Datum bespreking verslag met de instelling 27-10-2017

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Henk FORIERS

Teamleden Johanna COEMAN, Etienne GIELEN, Walter VAN DEN BRANDT,
Robert VANDEPUT, Ingrid VAN CAUTER, Fannie TALLIEU

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 ADMINISTRATIEVE SITUERING.....	5
2 SAMENVATTING	5
3 DOORLICHTINGSFOCUS	7
3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus	7
3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
4.1.1.1 Economie in aso tweede graad in de studierichting Economie (leerplan D/2006/0279/050).....	8
4.1.1.2 Engels in aso derde graad in de studierichtingen Economie-wetenschappen, Economie-wiskunde, Grieks-Latijn, Humane wetenschappen, Latijn-wetenschappen, Latijn-wiskunde, Wetenschappen-wiskunde (leerplan D/2014/7841/002)	10
4.1.1.3 Geschiedenis in aso tweede graad in de studierichting Humane wetenschappen (leerplan D/1999/0279/026)	12
4.1.1.4 Geschiedenis in aso derde graad in de studierichting Humane wetenschappen (leerplan D/2001/0279/006)	14
4.1.1.5 Nederlands in aso tweede graad (leerplan D/2012/7841/001)	16
4.1.1.6 Project algemene vakken (PAV) in bso derde graad derde leerjaar (leerplan D/2014/7841/034).....	19
4.1.1.7 Wiskunde in aso derde graad in de studierichtingen Economie-wiskunde, Latijn-wiskunde, Moderne talen-wiskunde en Wetenschappen-wiskunde (leerplan D/2004/0279/019)	21
4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?	23
4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	24
4.2 Respecteert de school de overige reglementering?	24
5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	26
5.1 Aanvangsbegeleiding	26
5.2 Leerbegeleiding.....	27
6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	30
7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	35
7.1 Wat doet de school goed?	35
7.2 Wat kan de school verbeteren?	35
7.3 Wat moet de school verbeteren?	36
8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	37
9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG.....	37

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
 Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
 Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 ADMINISTRATIEVE SITUERING

Administratief bestaat het Sint-Franciscuscollege uit vijf instellingsnummers: 115253, 115261, 115279, 115287 en 115295. De vijf scholen functioneren als een pedagogische geheel. De verslaglegging gebeurt per instellingsnummer. Om een volledig beeld te krijgen van de school dient de lezer de vijf verslagen samen te lezen. De onderdelen met als titel 'Samenvatting', 'Vakoverschrijdende eindtermen', 'Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne', 'Overige erkenningsvoorwaarden', 'Overige reglementering', 'Kwaliteitsonderzoek' en 'Algemeen beleid' zijn identiek in de vijf verslagen.

2 SAMENVATTING

Het Sint-Franciscuscollege is gelegen op een ruime, groene campus in Heusden-Zolder. Het studieaanbod omvat in de eerste graad de A-stroom en de B-stroom. In de tweede en derde graad organiseert de school talrijke studierichtingen in het aso. Binnen het bso en tso richt de school enkele studierichtingen in binnen de studiegebieden personenzorg en handel. De school profileert zich als een zorgzame school die via verbondenheid een kwalitatieve leef- en leeromgeving ontwikkelt. De doorlichting toont aan dat het beleid hierin slaagt. De omgangsvormen tussen de leerlingen en het personeel en tussen de leerlingen onderling zijn respectvol. De leerlingen behalen goede resultaten in het vervolgonderwijs. De school is goed ingebed in het lokale leven in Heusden-Zolder en zij gebruikt de diversiteit van de leerlingenpopulatie als een troef.

Het erkenningsonderzoek toont aan dat de school de onderwijsreglementering respecteert. De systematische zorg voor de erkenningsvoorwaarde 'Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne' is een voorbeeld van goede praktijk. Het erkenningsonderzoek kwam verder tot stand op basis van een representatief staal van het onderwijsaanbod.

In de eerste graad zijn de vakken natuurwetenschappen en wetenschappelijk werk in de A-stroom een voorbeeld van goede praktijk. In de B-stroom voldoen de vakken huishoudkunde en maatschappelijke vorming.

In de tweede graad aso voldoen Nederlands, geschiedenis en economie in de onderzochte studierichtingen. In het bso is de specifieke vorming in de studierichting Verzorging-voeding een voorbeeld van goede praktijk. In het tso voldoet het vak Nederlands. Voor informatica in de studierichting Handel zijn er een aantal lacunes.

In de derde graad aso voldoet Engels in de onderzochte studierichtingen. Het vak wiskunde vertoont een aantal tekorten in de pool wiskunde en het vak geschiedenis voldoet niet in de studierichting Humane wetenschappen. In het bso voldoet het vak 'project algemene vakken' aan de verwachtingen van het leerplan. In het tso voldoet wiskunde in Boekhouden-informatica en toegepaste economie in de studierichting Handel. Toegepaste informatica is in de studierichting Informaticabeheer zelfs een voorbeeld van goede praktijk.

Over alle studierichtingen heen krijgen de vakoverschrijdende eindtermen een kwaliteitsvolle invulling via diverse projecten en in de vakken.

Het kwaliteitsonderzoek toont aan dat de school voldoende aandacht besteedt aan de systematische kwaliteitszorg van de processen. De onderwijsinspectie onderzocht de leerbegeleiding en de aanvangsbegeleiding. Beide bleken een voorbeeld van goede praktijk. De school slaagt erin de leerbegeleiding voor alle leerlingen voldoende doelgericht en doeltreffend te maken. Door de goede zorg voor de leerlingen maakt de school haar visie hieromtrent waar. De instromende leraren zijn lovend over de aanvangsbegeleiding. Op deze wijze garandeert het gehele schoolteam dat alle leerlingen maximale ontwikkelingskansen krijgen.

Het algemeen beleid van de school getuigt van een degelijk beleidsvoerend vermogen. De beleidsstructuur is gericht op participatie. De directie communiceert veelvuldig met het personeel, de ouders en de leerlingen. Beslissingen komen steeds in overleg tot stand en het beleid streeft altijd naar een breed draagvlak om onderwijsvernieuwingen door te voeren. Voor bepaalde vakken is de implementatie van de schoolvisie naar de lespraktijk nog een werkpunt.

In het kader van haar kwaliteitszorg verzamelt de school heel wat gegevens. Ze gebruikt deze om de onderwijskwaliteit op een systematische wijze te ontwikkelen. De directie staat open voor externe evaluatie en werkt met heel wat partners samen.

Voor heel wat vakken voldoet de leerplanrealisatie. Slechts voor een aantal is dat nog niet het geval. Het sterke beleidsvoerend vermogen van de schoolleiding en de bereidheid van de leraren om de nodige veranderingen door te voeren, bieden de onderwijsinspectie voldoende garanties dat deze lacunes op korte of middellange termijn zullen zijn weggewerkt. Deze zullen dan ook niet worden opgevolgd. De onderwijsinspectie eindigt de doorlichting bijgevolg met een gunstig advies.

3 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 2 ASO Economie	Nederlands	economie
Graad 2 ASO Grieks-Latijn	Nederlands	
Graad 2 ASO Humane wetenschappen	geschiedenis, Nederlands	
Graad 2 ASO Latijn	Nederlands	
Graad 2 ASO Wetenschappen	Nederlands	
Graad 3 ASO Economie-wetenschappen	Engels	
Graad 3 ASO Economie-wiskunde	Engels, wiskunde	wiskunde
Graad 3 ASO Grieks-Latijn	Engels	
Graad 3 ASO Humane wetenschappen	Engels, geschiedenis	
Graad 3 ASO Latijn-wetenschappen	Engels	
Graad 3 ASO Latijn-wiskunde	Engels, wiskunde	wiskunde
Graad 3 ASO Moderne talen-wiskunde	wiskunde	wiskunde
Graad 3 ASO Wetenschappen-wiskunde	Engels, wiskunde	wiskunde
Graad 3 BSO Veiligheidsberoepen	project algemene vakken	

3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

Aanvangsbegeleiding

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

4.1.1.1 Economie in aso tweede graad in de studierichting Economie (leerplan D/2006/0279/050)

Voldoet

De school bereikt de specifieke eindtermen en de leerplandoelstellingen in voldoende mate. De ingezette leer- en ICT-middelen ondersteunen het bereiken van deze specifieke eindtermen en leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Het onderwijsaanbod is volledig en op een verantwoorde manier gespreid over de twee leerjaren. Enkel de rol van de overheid in het ondersteunen van de economische groei kreeg vorig schooljaar weinig aandacht.

Het onderwijs is evenwichtig in die zin dat naast cognitieve kennis, inzicht en toepassing ook de vooropgestelde vaardigheden worden aangeleerd. Leerlingen van de tweede graad beschrijven en verklaren de economische verschijnselen en bouwen zo een referentiekader op om maatschappelijke gebeurtenissen vanuit een (bedrijfs)economisch perspectief te benaderen. Zij geven vlot voorbeelden en illustreren op die manier de economische concepten. Het kritisch lezen en interpreteren van teksten, statistieken en grafieken gebeurt geregeld. Het confronteren van hun persoonlijk standpunt met het standpunt van anderen komt nog te weinig aan bod.

Het onderwijsaanbod ligt op het verwachte beheersingsniveau van de leerplandoelstellingen. Een pluspunt is de geregelde aandacht voor het actuele socio-economisch gebeuren en de link met de leerstof. Het proces van het actief en onderzoekend leren, passen de leerlingen vooral toe in de opdrachten waarmee zij de specifieke eindtermen van de poolgebonden onderzoekscompetentie realiseren. Zij doen dit in beide leerjaren, maar reflecteren nog niet over de aangewende methode waarmee het onderzoek werd gevoerd.

Sporadisch komen de leerlingen in contact met de (bedrijfs)economische realiteit, hetzij door bedrijfsbezoeken hetzij door het uitnodigen van een gastspreker. Tijdens de lessen is er geregeld aandacht voor het gebruik van de juiste economische woordenschat, maar de leraren kunnen de spreekvaardigheid van de leerlingen nog meer aanmoedigen.

Onderwijsorganisatie <i>Samenstelling klasgroepen</i> <i>Organisatie curriculum</i>	De school bewaakt de groepsgrootte, wat ten goede komt aan het pedagogisch comfort van de leraren en resulteert in een heel vlotte interactiviteit in de klas. Sommige leerlingen krijgen in de vrije ruimte een extra lesuur economie en verdiepen zich in de boekhoudkundige technieken. Dit gebeurt met het oog op een mogelijke doorstroming naar handelsrichtingen van de derde graad.
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De school voldoet aan de minimale materiële vereisten van het leerplan. De basis van het verstrekte onderwijs vormt het leer- en werkboek, waarbij geactualiseerd bronnenmateriaal frequent en noodzakelijkerwijze (statistieken) wordt aangewend. Elke klas is uitgerust met een nieuw digitaal bord, wat goed wordt gehanteerd. Enkel wanneer de leerlingen gebruik kunnen maken van een informaticalokaal of een open leercentrum zijn zij in staat om zelf informatie te vergaren, te bewerken en te verwerken. Een elektronisch leerplatform wordt aangewend in het onderwijsproces en het internet is overal beschikbaar. Niet alle gebruikte lokalen stralen al een economische sfeer uit of zijn uitgerust met een puik informatie- en documentatiepunt. De leraren nodigen de leerlingen nog te weinig uit om in de mediatheek economische tijdschriften, boeken of kranten te consulteren.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatiepraktijk, die nagaat of alle leerplandoelstellingen worden bereikt, is volledig en is verantwoord gespreid over de verschillende leerjaren. In de lijn van het verstrekte onderwijs peilen de evaluatievragen doorgaans en veelvuldig naar kennis, inzicht en toepassingen. Kritische benaderingen, persoonlijke standpunten en probleemoplossende vaardigheden komen veeleer weinig aan bod. De evaluatie van de onderzoekscompetentie van de leerlingen gebeurt zowel proces- als productmatig. De opdracht en de vraagstelling zijn niet altijd afgestemd op het verwachte beheersingsniveau van de leerplandoelstelling, wat maakt dat de (kennis)bevraging vaak dieper gaat dan wat de leerplandoelstelling verwacht. Doorgaans is de evaluatiepraktijk voldoende transparant voor de leerlingen. Zij kennen de puntenverdeling. Op het model-exemplaar van de leraar is de verbeterleutel soms te weinig verfijnd wanneer het gaat over complexe antwoorden. De leerlingen krijgen geregeld feedback over hun resultaten. Dit gebeurt zowel klassikaal als individueel.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Het leerklimaat in de klas is aangenaam en veilig. Leerlingen krijgen voldoende gelegenheid om actief aan de onderwijsleergesprekken deel te nemen en tijdens andere werkvormen is er de nodige coaching vanwege de leraren. Een preventieve leerbegeleiding blijkt ook uit de toepassing van studietips en uit het gebruik van herhalingsoefeningen. De begeleiding voor het realiseren van de onderzoekscompetentie komt (nog) impliciet aan de leraar toe, maar verloopt weinig planmatig. De cesuurdoelen voor de onderzoekscompetentie voor leerlingen van de tweede graad leggen juist de nadruk op de begeleiding van dit leerproces. De resultaten van de leerlingen zijn doorgaans goed. Remediëringsoefeningen en/of inhaallessen spreken de leerlingen met de leraar af. De toepassing van het taalbeleid van de school komt vooral tot uiting in de bonuspunten die de leerling in de opdrachten kan verdienen.

4.1.1.2 Engels in aso derde graad in de studierichtingen Economie-wetenschappen, Economie-wiskunde, Grieks-Latijn, Humane wetenschappen, Latijn-wetenschappen, Latijn-wiskunde, Wetenschappen-wiskunde (leerplan D/2014/7841/002)

Voldoet

Het onderwijsaanbod is volledig en evenwichtig samengesteld. De evaluatiepraktijk is transparant en voldoende representatief voor de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod Het onderwijsaanbod beantwoordt voldoende aan de algemene doelstellingen van het leerplan. De vakgroep heeft sterke aandacht voor de integratie van de leerplancomponenten. Zowel de integratie van de taalvaardigheden onderling als de integratie van de vaardigheden met de taalbeschouwing komen tot uiting in gevarieerde communicatieve taaltaken. De meeste tekstsoorten komen op het gevraagde verwerkingsniveau aan bod. De meerderheid van de leerlingen bereikt het verwachte beheersingsniveau.

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Het realiseren van communicatieve taaltaken staat centraal. De leerlingen zetten hun woordenschat en hun grammaticale kennis in voor het uitvoeren van deze taken. Het vlot en verzorgd taalgebruik van de leraren en het gebruik van authentieke kijk- en luisterfragmenten stimuleren de luistervaardigheid. Voor de leesvaardigheid is er een breed aanbod van gevarieerde tekstsoorten. Twee lectuuropdrachten zijn gekoppeld aan geschreven en mondelinge taken. De leerlingen krijgen veel kansen tot schrijven en spreken. Het bijsturen van de grammaticale kennis gebeurt grotendeels in functie van de taaltaken. De mondelinge interactie komt wat weinig doelgericht aan bod.

De interculturele component krijgt voldoende aandacht. Verschillende Engelstalige landen en regio's komen aan bod. De leerlingen komen ook in contact met de Angelsaksische cultuur tijdens een meerdaagse studiereis en enkele intramurale activiteiten. Soms krijgen de ontwikkeling van de literaire competentie en de tekstanalyse een (te) sterke plaats in het curriculum.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

Alle leslokalen beschikken over ICT-ondersteuning, audiovisuele middelen en digitale projectiemogelijkheden. Deze middelen worden regelmatig ingezet voor de ondersteuning van de lespraktijk. De mogelijkheden tot ICT-integratie voor onder meer opzoekwerk, tekstverwerking en digitale oefeningen zijn vooral voorhanden via het elektronische leerplatform van de school.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De vakgroep laat de evaluatiepraktijk aansluiten bij haar visie op het talenonderwijs. De ontwikkeling van de communicatieve competenties staat hierin centraal. De vakgroep wil met de evaluatie nagaan of de leerlingen de taaltaken in authentieke taalsituaties zo efficiënt mogelijk kunnen uitvoeren. De leraren toetsen de taalvaardigheden frequent. Over het algemeen is de evaluatie ingebed in communicatieve contexten. Het aanwenden van strategieën en het proces van de realisatie van de taaltaak krijgen eveneens aandacht. De leerlingen krijgen regelmatig kansen om hun schrijfoopdrachten taalkundig en inhoudelijk bij te sturen. De beoordeling van de productieve vaardigheden is soms niet voldoende transparant. Ondanks de beschikbaarheid over beoordelingsfiches met criteria, zijn het gebruik ervan en de onderlinge inhoudelijke afstemming binnen de vakgroep nog niet optimaal. Vakgebonden attitudes en een positieve houding tegenover de doeltaal vormen onderdelen van de evaluatie. De leraren nodigen hun leerlingen regelmatig uit tot zelf- en peerevaluatie. Vanaf dit schooljaar gebruiken de leerlingen een taalportfolio om zelf hun vorderingen en tekorten meer systematisch in kaart te brengen. Hiermee slaat de vakgroep nog meer de weg in van het zelfsturend leren.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Het leerklimaat verloopt positief en ordelijk. De leraren hanteren afwisselende werkvormen in functie van de taaltaken. De meeste lessen krijgen visuele en auditieve ondersteuning. De communicatie en interactie tussen de leerlingen krijgen niet steeds voldoende kansen. Onder meer de grootte van de klasgroepen of de beperkte fysieke mogelijkheden van het leslokaal zijn hiervoor soms belemmerende factoren. De vakgroep heeft aandacht voor de preventieve leerbegeleiding. Leerlingen maken een aantal opdrachten zelfstandig en zetten hierbij planningsvaardigheden en leerstrategieën in. De leerlingen krijgen doorgaans gerichte feedback over hun toetsen en verwerkingsopdrachten. Voor de schrijfoopdrachten zijn de criteria soms te algemeen geformuleerd en niet voldoende gericht op het schrijfproces. De leerlingen moeten hun teksten na correctie door de leraar wel herschrijven, maar de nadruk ligt hier soms te eenzijdig op lexicale en grammaticale correctheid. De leraren benutten de evaluatie meer en meer als ondersteuning van het leerproces. Wanneer zich problemen voordoen, sturen de leraren bij aan de hand van remediërende initiatieven.

Deskundigheidsbevordering De vakgroep heeft regelmatig zowel formeel als informeel overleg. De horizontale afstemming binnen de vakgroep verloopt behoorlijk. De verticale afstemming is voor verbetering vatbaar. De samenhang in de opbouw van het curriculum krijgt nog niet voldoende aandacht.

*Overleg
Vorming*

De vakdeskundigheid van de leraren is groot. Hun ruime ervaring, hun uitgebreide talenkennis, de sterke beheersing van de doeltaal en hun vakdidactische competenties zorgen voor een stevige basis voor het ontwikkelen van een sterk curriculum. De schoolleiding moedigt de vakgroep aan tot het bewaken van de interne kwaliteit van de vakwerking.

4.1.1.3 Geschiedenis in aso tweede graad in de studierichting Humane wetenschappen (leerplan D/1999/0279/026)

Voldoet

Alle leerplandoelstellingen worden met voldoende diepgang gerealiseerd. De leerlingenevaluatie is voldoende op de leerplandoelstellingen afgestemd en is transparant.

Onderwijsaanbod
*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

De studie van de historische samenlevingen gebeurt aan de hand van de meest kenmerkende feiten, ontwikkelingen en probleemvelden. De thematische ordening van de leerinhouden is op de leerplancriteria afgestemd. De verschillende domeinen van de socialiteit komen geproportioneerd aan bod. Er is aandacht voor niet-westerse samenlevingen, voor diachrone en synchrone benaderingen van historische probleemvelden en voor actualisering. De leerlingen leren de historische vaardigheden op het vereiste niveau beoefenen doorheen de talrijke, vaak uitdagende taken. De basisdoelstellingen van het leerplan worden met voldoende diepgang aangereikt.

De meeste leerplandoelen en eindtermen worden op een evenwichtige wijze behandeld. De drie pijlers van de leerplancriteria (het historische referentie- en begrippenkader, de studie van de samenlevingen in de middeleeuwen en de nieuwe tijd en de initiatie in het historische speur- en denkwerk) komen voldoende aan bod. De leerlingen slagen erin de verschillende domeinen van de socialiteit in de middeleeuwen evenwichtig te bestuderen. Uit de leerlingendocumenten blijkt dat het formuleren van verklaringselementen voor eenzelfde probleemstelling voor elk van de ontwikkelingsfasen in het historisch referentiekader minder expliciet aan bod komt. De leerlingen beschikken weliswaar over een goed uitgewerkt ondersteunend document dat het belang van het referentiekader en de maatschappelijke domeinen zichtbaar maakt. In het onderwijsproces gebeurt de koppeling van feiten en ontwikkelingen aan onderliggende structuren en mechanismen mondeling. Het beschrijvende en verklarende niveau is voldoende evenwichtig verweven met de actualisering.

De historische vaardigheden komen in het leerproces voldoende leerplangericht aan bod. Dit gebeurt nog te weinig doelgericht op basis van een samenhangende, progressieve leerlijn en met aandacht voor leerstrategieën. De toepassing van onderzoeksvaardigheden met behulp van ICT komen in de twee leerjaren voldoende voor. Door de frequentie en de verscheidenheid in de opdrachten verwerven de leerlingen de vaardigheden om informatie uit verschillende soorten bronnen te halen en tot leerinhouden te verwerken.

De aandacht voor het gebruik van diverse werkvormen en de implementatie van de schoolbrede afspraken rond 'leren leren' is herkenbaar in de verzorgde ondersteunende documenten in het eerste leerjaar en in de leerlingencursus en de notities van de leerlingen van het tweede leerjaar. Een aantal extramurale activiteiten die goed passen binnen de leerplandoelstellingen, dragen zeker bij tot de historische vorming. De studieresultaten voor geschiedenis voldoen. De overgrote meerderheid van de leerlingen slaagt. Wie niet slaagt voor geschiedenis combineert dit veelal met zwakke resultaten voor andere vakken.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

Alle lessen vinden plaats in een geschiedenislokaal met voorzieningen zoals gevraagd door het leerplan. Het lokaal is aangekleed met didactisch ondersteunend materiaal. De school beschikt over voldoende ICT-uitrusting voor de realisatie van de leerplandoelstellingen. De leraren zetten het aanwezige didactisch materiaal en de schooluitrusting efficiënt in met het oog op het bereiken van de leerplandoelstellingen. De school beschikt over een open leercentrum en de leerlingen kunnen voor het vakkenonderwijs gebruik maken van de elektronische leeromgeving.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De leerlingenevaluatie bestaat uit herhalingstoetsen, examens en enkele opdrachten geïntegreerd in het onderwijsleerproces. De examens en toetsen bevragen op een evenwichtige manier alle vakgebonden vaardigheden. De evaluatie is representatief voor de lespraktijk. Het beheersingsniveau is behoorlijk. De duidelijke afstemming op de leerdoelstellingen, de gescreende instructietaal en de transparante beoordelingscriteria zorgen voor een kwaliteitsvolle en objectieve evaluatiepraktijk.

De opdrachten en het zelfstandig werk of groepswork vertonen doelgerichte diepgang in de beoordeling van de historische vaardigheden en de bronnenanalyse volgens de criteria van het leerplan. De evaluatie in de schriftelijke examens peilt naar de reproductie van kennis, het inzichtelijke niveau en de basisvaardigheden van de historisch kritische methode. Bij taken en toetsen geven de leraren steeds mondelinge of schriftelijke feedback. Ook zelfevaluatie maakt deel uit van het evaluatieproces.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Het motiverend klasmanagement, de helder geformuleerde verwachtingen bij de taken, de werkafspraken en de leertips zijn onderdelen van de preventieve leerbegeleiding. In het eerste leerjaar bepaalt het leer- en werkboek het leerproces. In het tweede leerjaar is er een gestructureerde leerlingencursus. De leraren hebben tijdens het onderwijsproces veel aandacht voor het toegankelijk maken en inoefenen van het vakjargon en het begrippenkader. De actieve werkvormen scherpen de werkzaamheid van de leerlingen aan en maken het mogelijk hen van nabij te volgen. Tijdens de lessen is er aandacht voor de koppeling van de leerinhouden aan de leefwereld van de leerlingen in actuele contexten. Projecties visualiseren de leerinhouden en bevorderen de begripsvorming. Bij opdrachten krijgen de leerlingen voldoende instructies over wat van hen verwacht wordt en wat ze moeten kennen en kunnen. De toetsen zetten de leerlingen aan tot regelmatig studeren en bereiden goed voor op de examens. De evaluatiemomenten gaan volgens de leraren steeds gepaard met mondelinge feedback en bijsturing. In geval van tegenvallende resultaten kunnen de leerlingen rekenen op remediëring. Voor leerlingen met speciale leernoden past de vakgroep de schoolbrede afspraken toe.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De vakgroep bestaat uit gedreven leraren, die overtuigd zijn van het belang van goede collegiale samenwerking met respect voor de individuele professionaliteit. Ze organiseren frequent informeel overleg, maar de vakgroepwerking vertoont weinig inhoudelijke diepgang. De school heeft daartoe recentelijk de pedagogische begeleiding ingeschakeld. Dit resulteerde in een meer leerplangerichte evaluatie voor alle graden en in de concretisering en de opvolging van de uitgetekende leerlijn en de consecutieve opbouw van de leerinhouden binnen de tweede graad. De vakgroep kan ook rekenen op schoolinterne ondersteuning vanuit de werkgroep taalbeleid. Vakinhoudelijk zijn de leraren voldoende actueel georiënteerd en vakdidactisch beschikken zij zeker over de nodige deskundigheid.

4.1.1.4 Geschiedenis in aso derde graad in de studierichting Humane wetenschappen (leerplan D/2001/0279/006)

Voldoet niet

Niet alle leerplandoelstellingen worden in voldoende mate of met voldoende diepgang gerealiseerd. De leerlingenevaluatie is daardoor onvoldoende op de leerplandoelen afgestemd.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Het aanbod is in de beide leerjaren onvoldoende leerplangericht. Het formuleren van verklaringselementen voor eenzelfde probleemstelling voor elk van de ontwikkelingsfasen in het historisch referentiekader komt onvoldoende aan bod. Ook de inzichtelijke integratie vanuit de dimensies van tijd, ruimte en socialiteit, verbanden en wisselwerking binnen en tussen de domeinen van de socialiteit, de koppeling van feiten en ontwikkelingen aan onderliggende structuren en mechanismen gebeurt onvoldoende doelgericht. De ontwikkelingen van de nieuwste en de hedendaagse tijd worden te veel vanuit overzichtsgeschiedenis benaderd en op het beschrijvende en verklarende niveau. Daardoor worden een aantal doelstellingen (de culturele ontwikkeling, globalisering) met onvoldoende diepgang aangereikt.

De leerlingen beoefenen de historische vaardigheden in het algemeen te weinig frequent, onvoldoende leerplangericht of op het graadvereiste niveau. Een samenhangende, progressieve leerlijn en de aandacht voor leerstrategieën ontbreken nog. De opbouw van de historische inhoud gebeurt overwegend op basis van het historisch exposé of de analyse van aangereikte teksten en bronnen. De leraren zetten multimediale beeldbronnen in. Op die manier verwerven de leerlingen wel vaardigheden om informatie uit verschillende soorten bronnen (ook historische kaarten, cartoons) te halen en tot leerinhouden te verwerken. De ontwikkeling van kritische zin komt niet altijd voldoende tot uiting in de verwerkingsoefeningen. Heuristiek en toepassing van onderzoeksvaardigheden met behulp van ICT komen in de twee leerjaren van deze graad wel voor, maar doelstellingen m.b.t. de studie en het gebruik van historische kaarten, het verzamelen van informatie, de toepassing van historische kritiek en de rapportering worden met onvoldoende diepgang gerealiseerd. Een aantal extramurale activiteiten die goed passen binnen de leerplandoelstellingen en waar opdrachten aan gekoppeld worden, dragen zeker bij tot de historische vorming.

De studieresultaten voor geschiedenis voldoen. De overgrote meerderheid van de leerlingen slaagt. Wie niet slaagt voor geschiedenis combineert dit veelal met zwakke resultaten voor andere vakken. Toch zijn de studieresultaten geen exacte weergave van de mate waarin de leerlingen alle leerplandoelstellingen beheersen.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	Alle lessen vinden plaats in een geschiedenislokaal met voorzieningen zoals gevraagd door het leerplan. Het lokaal is aangekleed met didactisch ondersteunend materiaal. De school beschikt over voldoende ICT-uitrusting voor de realisatie van de leerplandoelstellingen. De leraren zetten het aanwezige didactisch materiaal en de schooluitrusting efficiënt in met het oog op het bereiken van de leerplandoelstellingen. De school beschikt over een open leercentrum en de leerlingen kunnen voor het vakkenonderwijs gebruik maken van de elektronische leeromgeving.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De leerlingenevaluatie is samengesteld uit kleine toetsen, examens en enkele opdrachten geïntegreerd in het onderwijsleerproces. Ondanks de duidelijk betere afstelling van de vraagstelling op de leerdoelstellingen in de examens, vertoont de evaluatiepraktijk voor het dagelijks werk kwaliteitsverschillen. De herhalingstoetsen hebben een overwegend cognitieve vraagstelling (klassieke open kennis- en inzichtvragen). De opdrachten voor het zelfstandig werk of groepswork vertonen weinig doelgerichte diepgang in de beoordeling van de historische vaardigheden en de bronnenanalyse. De evaluatie van de historische vaardigheden mist daardoor objectiviteit en transparantie en weegt ook onvoldoende door in het geheel van de evaluatie. De evaluatie in de examens vertoont meer evenwicht in de verhouding van kennis, inzicht en basisvaardigheden van de historisch kritische methode (bespreking van bronnen op het inhoudelijke niveau, analyse van spotprenten).

Leerbegeleiding Een positief en veilig leerklimaat stimuleert de betrokkenheid van de leerlingen.

Preventief De leraren voeren een verbindende communicatie met hun leerlingen, gericht op participatie. De vakdeskundigheid, het engagement en de warme professionaliteit van de leraren hebben een positieve invloed op het leerrendement en de studiehouding. Het motiverende klasmanagement en de onderwijsleergesprekken laten toe de leerlingen voldoende individueel te begeleiden en op te volgen. Van een gerichte aandacht voor zelfgestuurd en probleemoplossend leren zijn er weinig sporen; daartoe zijn de meeste opdrachten te gestuurd. De leerlingen zijn steeds voldoende op de hoogte van wat ze moeten kennen en kunnen. De oefen- en evaluatiemomenten gaan volgens de leraren gepaard met mondelinge feedback en bijsturing. Daardoor krijgen de leerlingen zicht op hun leerproces. De school beschikt over voldoende professionaliteit m.b.t. de aanpak van leerproblemen.

Deskundigheidsbevordering De vakgroep bestaat uit gedreven leraren, die overtuigd zijn van het belang van goede collegiale samenwerking met respect voor de individuele professionaliteit. Ze organiseren frequent informeel overleg, maar de vakgroepwerking vertoont weinig inhoudelijke diepgang. De school heeft daartoe recentelijk de pedagogische begeleiding ingeschakeld. Dit resulteerde in een meer leerplangerichte aanpak van de evaluatie voor alle graden en in de concretisering en de opvolging van de uitgetekende leerlijn en de consecutieve opbouw van de leerinhouden. De vakgroep kan ook rekenen op schoolinterne ondersteuning van onder andere het taalbeleid.

Overleg Vakinhoudelijk zijn de leraren voldoende actueel georiënteerd en vakdidactisch beschikken zij zeker over de nodige deskundigheid.

Vorming

4.1.1.5 Nederlands in aso tweede graad (leerplan D/2012/7841/001)

Voldoet

Het onderwijsaanbod is representatief voor de leerplandoelstellingen. Het vertoont voldoende samenhang en het is evenwichtig samengesteld. De evaluatiepraktijk sluit aan bij het onderwijsaanbod en is voldoende transparant.

Onderwijsaanbod Het onderwijsaanbod beantwoordt aan het door het leerplan verwachte evenwicht tussen de drie grote luiken (taalvaardigheden, taalbeschouwing en de literaire competentie). De vakgroep streeft ernaar deze componenten geïntegreerd aan te reiken. De leraren leggen de klemtoon op het versterken van de taalvaardigheden van de leerlingen, zoals de uitgangspunten bij de eindtermen dit bepalen. De taalbeschouwing vervult meestal een ondersteunende functie voor de taalvaardigheden. De taaltaken bevinden zich op een voldoende hoog verwerkingsniveau. Het aanbod aan tekstsoorten voldoet, maar is niet voldoende gevarieerd. De aandacht voor de varianten binnen het communicatiemodel en het taalregister is beperkt.

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De taalbeschouwing komt gespreid over het schooljaar en met voldoende zelfstandige inbreng van de leerlingen aan bod. Spelling en grammatica zijn over het algemeen voldoende geïntegreerd in de taalvaardigheden. De leraren wenden hiervoor de inductieve methode nog wat weinig aan. Leerlingen leren nog te weinig om te reflecteren over taalverschijnselen. De vakgroep hecht veel belang aan de taalcorrectheid en de taalzorg. De leerlingen krijgen tevens gerichte feedback op hun taaltaken. De evaluatiepraktijk staat meestal in nauw verband met het onderwijsleerproces. Het confronteren van de leerlingen met hun eigen taalgebruik en het laten reflecteren op en bijsturen van hun taalgebruik, benut de vakgroep niet steeds doelgericht.

De ontwikkeling van de literaire competenties vertrekt vanuit de tekstervaring en het tekstbestuderend lezen. Een aantal lectuuropdrachten zijn voldoende relevant en ze zijn gekoppeld aan vaardigheidsoopdrachten. Een literatuurportfolio biedt de mogelijkheid tot een doelgerichte opvolging. Ook voor het nog meer gericht opvolgen van de ontwikkeling van de taalvaardigheden is er een aanzet tot portfoliowerking.

De leraren hebben oog voor de vakgebonden attitudes. Zo stimuleren ze de leerlingen om Standaardnederlands te spreken en de nodige taalzorg aan de dag te leggen. De beoordeling van een aantal vakattitudes vormt meestal een onderdeel van de evaluatie van de taalvaardigheden.

Binnen de vakgroep verlopen de horizontale samenwerking en de gelijkgerichte afstemming behoorlijk. De verticale afstemming van het onderwijsaanbod en het uitzetten van een meer duidelijke leerlijn over de leerjaren en graden heen, hebben nog groeikansen. De vakgroep gaat nog niet voldoende systematisch na of er voldoende variatie in het aanbod aan tekstsoorten is.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	Alle leslokalen beschikken over ICT-ondersteuning, audiovisuele middelen en digitale projectiemogelijkheden. Deze middelen worden regelmatig ingezet voor de ondersteuning van de lespraktijk. De mogelijkheden tot ICT-integratie voor onder meer opzoekwerk, tekstverwerking en digitale oefeningen zijn vooral voorhanden via het elektronische leerplatform van de school. De meeste leslokalen lenen zich voor het inzetten van gevarieerde en activerende werkvormen.
---	--

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Binnen de evaluatiepraktijk streeft de vakgroep een goed evenwicht na tussen de leerplancomponenten. Er zijn afspraken over de toegekende gewichten aan de onderdelen van het evaluatieprogramma. De leerlingen zijn geïnformeerd over de gehanteerde evaluatiecriteria. De puntenverhouding voor de onderdelen van de summatieve toetsen is niet steeds voldoende transparant. De vakgroep benadert de ontwikkeling van de taalvaardigheden nog niet voldoende als een leer -en groeiproces.

De evaluatiepraktijk is voldoende representatief voor de eindtermen en de leerplandoelstellingen. De leraren evalueren de taalvaardigheden over het algemeen voldoende frequent. De evaluatie van de taalkundige aspecten staat echter niet voldoende sterk in verbinding met de taalvaardigheden. De opdrachten zijn nog te vaak gesloten, te sterk gericht op reproductie en ze streven niet het vereiste beheersingsniveau na. Bovendien ligt de te behalen ondergrens voor een aantal opdrachten vrij laag.

Zowel het hanteren van strategieën als de aandacht voor de vakgebonden attitudes maken deel uit van het evalueren. De leraren beoordelen regelmatig zowel het proces als het product van de taalkundige aspecten. Ze passen vormen van zelf- en peerevaluatie toe.

Leerbegeleiding

Preventief
Curatief

De leraren passen de principes uit het zorgcontinuüm toe. Ze zijn goed geïnformeerd over de aspecten van de brede basiszorg en over de extra ondersteunde maatregelen. De belangrijkste input komt via de begeleidende klassenraad en via het elektronische leerlingvolgsysteem. Ook het in kaart brengen van de talige beginsituatie van de leerlingen biedt mogelijkheden tot begeleiding op maat. Nochtans komt het aanwenden van differentiatie niet sterk tot uiting. Vanaf dit schooljaar tracht de school met vormen van co-teaching de mogelijkheden tot differentiëren sterker onder de aandacht te brengen. Een aantal leraren trachten met hoekenwerk of begeleid zelfstandig leren opdrachten op maat van de leerling aan te reiken.

De omgang tussen de leerlingen en de leraren is spontaan en respectvol. Het aangename schoolkader zorgt mee voor een ontspannen en rustige sfeer. De leraren moedigen hun leerlingen aan hun taalvaardigheid te ontwikkelen en hun taalgebruik te verzorgen. Ze integreren regelmatig taalactiverende werkvormen.

Het aanwenden van strategieën krijgt veel aandacht in het leerproces. De leerlingen leren hun opdrachten stapsgewijs uit te voeren. Zowel de voorbereiding als de reflectie achteraf krijgen een duidelijke plaats. De fases van verbeteren en bijsturen blijven soms onderbelicht.

Minder goede resultaten geven aanleiding tot remediëring. De leerlingen krijgen de kans tekorten bij te sturen. De leraren bieden onder meer op het elektronische platform van de school remediërende opdrachten aan. De opvolging krijgt aandacht via het leerlingvolgsysteem en via de rapportering.

Deskundigheidsbevordering <i>Overleg</i> <i>Vorming</i>	De samenwerking binnen de vakgroep verloopt doelgericht. Regelmatig is er overleg over relevante pedagogische en didactische onderwerpen, zowel formeel als informeel. De vakgroep maakt regelmatig gebruik van de mogelijkheden tot navorming. De leraren werken samen om cursusmateriaal, taken, toetsen en examens op te stellen. Als gevolg van de samensmelting van twee campussen, geeft de vakgroep aan dat het verder verfijnen van de horizontale en verticale afstemming in uitvoering is. Het delen en verspreiden van een aantal goede initiatieven krijgt ook meer kansen, onder meer via de co-teaching. De vakgroep gebruikt enkele instrumenten voor het onderhouden en bewaken van de interne kwaliteitszorg. Ze staat tevens open voor externe feedback. Ze maakt daarnaast gebruik van de mogelijkheid tot ondersteuning door de pedagogische begeleiding.
--	--

4.1.1.6 Project algemene vakken (PAV) in bso derde graad derde leerjaar (leerplan D/2014/7841/034)

Voldoet

Het onderwijsaanbod is vrij volledig en vrij evenwichtig samengesteld. De evaluatiepraktijk is transparant en overwegend representatief voor de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	Het onderwijsaanbod is vrij volledig samengesteld. De vakgroep waakt erover dat alle leerplandoelstellingen aan bod komen binnen een gevarieerd kader. Het aanbod bestaat grotendeels uit thematisch uitgewerkte onderwerpen, aangevuld met een aantal opdrachten rond taal en communicatie, actualiteit en enkele kleine projecten. Vanuit de opzet naar een meer zelfstandige aanpak door de leerlingen, staat in het derde leerjaar de projectmatige aanpak sterker centraal. De meeste thema's en onderwerpen zijn relevant en functioneel van opzet. Een aantal opdrachten zijn gericht op het bevorderen van de zelfredzaamheid van de leerlingen. Het aantal behandelde onderwerpen en thema's is vrij beperkt. Hierdoor krijgt het versterken van de maatschappelijke weerbaarheid van de leerlingen niet voldoende invalshoeken. Sommige bundels doen te weinig een beroep op de eigen inbreng van de leerlingen. De groeps- of zelfstandige verwerking van de opdrachten krijgt meer aandacht in het derde leerjaar. De leerplandoelstellingen komen vrij evenwichtig en met voldoende samenhang aan bod. De informatieverwerving- en verwerking staat vaak in verbinding met de ontwikkeling van de taalvaardigheden. Het inpassen op de actualiteit biedt mogelijkheden om het tijd- en ruimtebewustzijn aan te scherpen. De rekenvaardigheden komen regelmatig aan bod, maar zijn nog niet voldoende geïntegreerd opgenomen. Enkele intra- en extramurale activiteiten bieden een zinvol en aanvullend aanbod. Vakoverstijgend sluiten enkele projecten aan bij het gekozen beroepenveld van de leerlingen, wat de bruikbaarheid en de functionaliteit van het aanbod verhoogt.
---	---

In het eerste en het tweede leerjaar van de derde graad is globaal genomen de resultaatgerichtheid van de opgedragen taken en opdrachten niet voldoende sterk aanwezig. De leerlingen leren nog niet voldoende hun leerproces in handen te nemen en hun verantwoordelijkheid hierin op te nemen. De eindtermen rond organisatiebekwaamheid blijven eveneens wat onderbenut. Onder meer hierdoor missen de leerlingen kansen individueel of in groep opdrachten en taken zelfstandig te plannen, te organiseren, uit te voeren, te evalueren en indien nodig bij te sturen. In het derde leerjaar staat het probleemoplossend denken en de zelfstandige verwerking door de leerlingen meer centraal.

Onderwijsorganisatie
Organisatie curriculum
Samenstelling klasgroepen

Binnen haar onderwijsorganisatie houdt de school rekening met een aantal elementen, zoals de samenstelling en de grootte van de leerlingengroepen. Ze tracht hiermee positieve impulsen te bieden voor het coachen van de leerlingen en voor het hanteren van interactieve werkvormen. Soms richt de school een graadklas in binnen eenzelfde studierichting. In dergelijke klas is het niet gemakkelijk om een verticale groeilijn te realiseren. Daarnaast spelen de leraren niet voldoende in op het aanreiken van de nodige differentiatie tussen de beide leerjaren.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De materiële uitrusting voldoet in ruime mate. In de goed uitgeruste vaklokalen zijn onder meer ICT, multimedia en dataprojectie aanwezig. Voor het bevorderen van de ICT-geletterdheid is voldoende gelegenheid. De leerlingen kunnen daarnaast gebruikmaken van naslagwerken en ondersteunende leermiddelen. De leraren benutten frequent de mogelijkheden tot ICT-integratie.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De taken, opdrachten en toetsen geven over het algemeen een goed beeld van de realisatie van de leerplandoelstellingen. De leerlingen zijn goed geïnformeerd over de wijze waarop de evaluatie gebeurt en over de gehanteerde evaluatiecriteria. De meeste evaluatieopdrachten zijn gericht op vaardigheden en functionele kennis. De punten zijn voor de leerlingen en de ouders beschikbaar via het elektronische leerplatform, zodat zij de resultaten kunnen opvolgen. De leerlingen krijgen gerichte feedback en regelmatig de mogelijkheid tot reflectie aangereikt. De fases van bijsturing en correctie krijgen nog niet voldoende ruimte.

De beoordeling van de vakgebonden attitudes heeft een duidelijke plaats in het curriculum. Ook het inzetten van strategieën en het realisatieproces behoren regelmatig tot de evaluatiecriteria. De leraren moedigen hun leerlingen aan tot zelf- en peerevaluatie, wat het opnemen van hun leerverantwoordelijkheid stimuleert.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De leraren hanteren de principes van de brede zorg voor alle leerlingen. Voor leerlingen met bijzondere noden zijn voldoende ondersteunende mogelijkheden tot verhoogde zorg aanwezig. De leraren gebruiken het leerlingvolgsysteem intensief om informatie te delen en de leerlingen alle kansen tot begeleiding te bieden.

De vakgroep brengt bij de start van het schooljaar een aantal competenties van de leerlingen in kaart. De leraren benutten nog niet voldoende de mogelijkheden om met de ingewonnen gegevens in te spelen op de individuele noden en om een leertraject op maat uit te tekenen. Met het invoeren van werkvormen in co-teaching, krijgen remediëring en differentiatie vanaf dit schooljaar meer kansen.

Voor het uitvoeren van een aantal opdrachten leren de leerlingen gebruik te maken van stappenplannen en leerstrategieën. De leerlingen krijgen voldoende feedback op hun leerprestaties.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De vakgroep gaat regelmatig in overleg, zowel formeel als informeel. De leraren werken samen voor het ontwikkelen van cursus- en evaluatiemateriaal. Hun betrokkenheid en inzet liggen hoog. Indien nodig doet de vakgroep een beroep op ondersteuning door de pedagogische begeleiding. Ze staat tevens open voor externe evaluatie. De werkpunten uit het vorige doorlichtingsverslag van 2008 vormden aanleiding om de kwaliteit van het curriculum in belangrijke mate te verbeteren.

4.1.1.7 Wiskunde in aso derde graad in de studierichtingen Economie-wiskunde, Latijn-wiskunde, Moderne talen-wiskunde en Wetenschappen-wiskunde (leerplan D/2004/0279/019)

Voldoet niet

De leraren bieden niet alle eindtermen en leerplandoelstellingen aan. De evaluatie is onvoldoende leerplangericht.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht

Dit verslag handelt zowel over de basisvorming als over de specifieke vorming van de bovenvermelde studierichtingen.

Beheersingsniveau
Samenhang

De leraren bieden heel wat leerplandoelstellingen kwaliteitsvol aan. Zij stellen zeer hoge verwachtingen en weten de meeste leerlingen te motiveren voor wiskunde. Om de lat hoog te leggen, biedt de vakgroep heel wat uitbreidingsonderwerpen aan. De uitgebreide aandacht voor deze doelen en voor leerstof die het leerplan overstijgt, maakt het aanbod weinig evenwichtig. De vakgroep werkt weinig leerplangericht. Het aanbod is tevens onvolledig.

In bepaalde lesgroepen is de aandacht voor de doelstellingen over precalculus (AN5 en AN6) beperkt. In andere lesgroepen besteden de leraren dan weer minder aandacht aan de leerplandoelstellingen over rijen en dynamische processen (DI 1, DL 2 en DI 3).

De leerplandoelstellingen over onderzoekscompetentie (OC 1, OC 2 en OC 3) ontbreken in het aanbod. Ondanks initiatieven van de leraren, van de directie en van de pedagogische begeleidingsdienst, slaagt de vakgroep er niet in deze eindtermen conform de verwachtingen van het leerplan in te vullen. Opmerkelijk is dat dit ook al tijdens de vorige doorlichting in 2008 het geval was. Nochtans beschikt de vakgroep over voldoende vakexpertise om dit aspect uit te werken.

De leraren zetten sterk in op het inoefenen van rekenvaardigheid. Zowel in het aanbod als in de evaluatie krijgt rekenen zeer veel aandacht. Probleemoplossende vaardigheid komt minder expliciet aan bod. De leraren besteden de nodige aandacht aan wiskundige taalvaardigheid. De leerlingen oefenen voornamelijk de formele wiskundetaal in. Het wiskundig argumenteren komt veeleer beperkt aan bod.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De materiële uitrusting om de leerplandoelstellingen te realiseren voldoet. De lokalen zijn uitgerust met een computer en projectiemiddelen of met een elektronisch bord. De leraren maken doelgericht gebruik van de beschikbare digitale (demonstratie)middelen. De leerlingen maken vlot gebruik van het grafische rekentoestel en van wiskundige computerprogramma's. Het lesmateriaal is voldoende afgestemd op een doelgericht gebruik van ICT.

Voor heel wat onderdelen dienen de leerlingen nog (lange) handmatige berekeningen uit te voeren. Hierdoor gaat de doeltreffendheid van ICT ietwat verloren. Ook tijdens de evaluatie kan de inzet van ICT doelgerichter. Er zijn weinig toets- of examenvragen specifiek gericht op het gebruik van ICT.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De examens en toetsen zijn representatief voor wat er in de les gebeurt. De lacunes in het aanbod vertalen zich in de evaluatie. De leerplandoelstellingen over onderzoekscompetentie evalueren de leraren niet. Lesobservaties tonen aan dat de aandacht hiervoor ook in de lessen onvoldoende is.

Het aandeel van 'leerplanvreemde' of 'leerplanoverschrijdende' vragen maakt sommige examens minder evenwichtig. Voornamelijk bepaalde aspecten van analyse of algebra krijgen overmatig veel aandacht. De toetsing is bovendien sterk gericht op rekenvaardigheid. Sommige examens bestaan voor meer dan 90 % uit rekenoefeningen, waarvan vele buiten context. Probleemoplossen bevraagt de vakgroep beduidend minder. De leraren bewaken onvoldoende de weging van de verschillende leerplanonderdelen in de totale evaluatie. Het eindtotaal is daardoor onvoldoende representatief voor de realisatie van het gehele leerplan.

De evaluatie is transparant. Alle examens en toetsen vermelden de puntenverdeling. De leraren verbeteren de antwoorden nauwgezet en geven feedback.

De leraren nemen de vakattitudes niet doeltreffend op in de evaluatie. De vakgroep maakte hieromtrent nog geen sluitende afspraken. De leraren hanteren geen objectieve criteria om de attitudes te meten.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De lessen verlopen kalm en gestructureerd. De leraren nemen heel wat initiatieven om de leerlingen actief bij de les te betrekken. Zij werken veelvuldig in kleine groepjes, elk op zijn tempo. De leerlingen zijn aandachtig en werkzaam. De leraren bieden stappenplannen, overzichten, modeloplossingen ... aan en stellen zinvol, duidelijk en overzichtelijk lesmateriaal ter beschikking. De oefeningen zijn wel te weinig gericht op de leerplandoelstellingen. De vakgroep baseert zich nog te sterk op het leerboek, op eigen inzichten en op de traditie.

Elke leraar neemt heel wat initiatieven in het kader van de leerbegeleiding. Alle begeleidingsinitiatieven gaan wel uit van de individuele leraar. De vakgroep maakt hierover weinig doeltreffende afspraken. De systematische aandacht voor de doelgerichtheid van het leerproces, bijvoorbeeld in het kader van de VOET 'leren leren', is beperkt.

De leraren nemen de curatieve leerbegeleiding ter harte. De leerlingen krijgen voldoende feedback op de behaalde resultaten, gekoppeld aan eventuele remediëringsoefeningen.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De vakgroep is onvoldoende georganiseerd om de leerplangerichtheid van het aanbod en van de evaluatie te garanderen. De leraren overleggen voornamelijk over praktische aangelegenheden. Gelijkgerichte leerbegeleiding, differentiatie en leerplanstudie waren nog niet aan de orde. Het doorlichtingsonderzoek wijst nochtans uit dat er nood is aan overleg over deze items. Ook het graadoverstijgend overleg is onvoldoende uitgewerkt. Er is een nood aan leerlijnen over de graden heen en concrete afspraken binnen de graad.

De directie stimuleert interne en externe vorming en biedt hiervoor voldoende mogelijkheden. De leraren volgen de verplichte vorming, georganiseerd door de school. Zij nemen ook regelmatig het initiatief om zich extern bij te scholen. Elke vorming dient te worden geëvalueerd en gemultipliceerd binnen de vakgroep. Niettegenstaande dit gebeurt, is de implementatie van het geleerde in de lespraktijk beperkt.

4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school onderzoekt en bewaakt op systematische wijze de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leer-, leef- en werkomgeving. Daardoor kent ze de tekorten en kan ze op gepaste wijze ingrijpen.

Op administratief vlak is de school perfect in orde. De wijze waarop de preventieadviseur voor de organisatie van het beleid voor deze erkenningsvoorwaarde zorgt, is een voorbeeld van goede praktijk. Het globaal preventieplan en het jaarlijks actieplan zijn gebudgetteerd, gestructureerd en dynamisch opgesteld. Ze houden rekening met de risicoanalyses, de vaststellingen van de externe dienst en de controle- en keuringsverslagen van derden. Het Comité Preventie en Bescherming op het Werk is reglementair samengesteld en vergadert op regelmatige basis. De opdrachten van de interne preventiedienst, die alleen uit de preventieadviseur bestaat, staan duidelijk vermeld in het identificatiedocument, alsook de taakverdeling tussen de interne en externe preventiedienst.

Voor de personeelsleden staan de noodzakelijke informatie en richtlijnen over preventie en veiligheid in de onthaalbrochure 'Veiligheid en welzijn op school', alsook op het elektronische platform. Uit de jaarlijkse evacuatieoefeningen blijkt dat zij in geval van brand, de procedure voor de evacuatie van de gebouwen goed kennen. Ook andere voorschriften, waaronder de ongevallenprocedure en de bestelprocedure zijn voldoende gekend.

De preventieadviseur volgt de fysische toestand van de campus nauwgezet op. Herstellingen worden zo snel als mogelijk uitgevoerd. Gebreken die de school niet meteen kan verhelpen, neemt ze op in het globaal preventieplan en/of het jaarlijks actieplan. Uit de rondgang tijdens de doorlichting is gebleken dat er nergens structurele problemen zijn, noch op het vlak van veiligheid als op het vlak van gezondheid en hygiëne. De school beschikt over de nodige onderhoudscontracten en een preventief onderhoudsprogramma dat het onderhoudspersoneel met veel zorg uitvoert.

Vanwege de degelijke organisatie van het beleid voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leer- en werkomgeving, de systematiek waarmee de school gebreken opspoot en wegwerkt en de aandacht voor proactieve acties, krijgt de school voor deze erkenningsvoorwaarde een gunstig advies.

4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarden	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

4.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis, opgelet: het recht op synchroon internetonderwijs moet opgenomen zijn	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja

• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van verworven bekwaamheid correct? (codex so, art. 115, tweede alinea en 252, §1, b)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

5.1 Aanvangsbegeleiding

- Doelgerichtheid** De directie heeft een duidelijke visie op de aanvangsbegeleiding. Deze past in de globale visie op het personeelsbeleid en het professionaliseringsplan. Het beleid gaat tijdens de sollicitatiegesprekken doelgericht op zoek naar competente leraren met het gepaste bekwaamheidsbewijs die bovendien diversiteit en samenwerking belangrijk vinden.
- De school investeert doelgericht in de collegiale en professionele begeleiding van de nieuwe leraren. Ze formuleert duidelijke verwachtingen met betrekking tot het vakkenonderwijs, de leerlingenbegeleiding en het engagement in schoolgebonden activiteiten. Ze vindt het belangrijk dat in een sfeer van vertrouwen alle kansen geboden worden om het collegiaal en professioneel functioneren te laten groeien. Nieuwe leraren krijgen tijd om hun weg te zoeken binnen de school.
- Ondersteuning** De ondersteuning van de startende leraren is kwaliteitsvol uitgewerkt. Eind augustus organiseren de mentoren en de directie een speciale infosessie. Hierbij krijgen de nieuwe leraren naast de schoolvisie alle mogelijke informatie die van belang is voor een vlotte start in de nieuwe school. De onthaalbrochure dient als naslagwerk. De school staat ook garant voor een correcte en vlotte afhandeling van het personeelsdossier. Naast praktische en organisatorische aandachtspunten omvat het begeleidingstraject basiselementen van het leraarschap zoals klasmanagement, begeleiding en evaluatie van leerlingen, uitleg over het gebruik van het elektronische platform en contacten met ouders. De vakgroepen reiken specifieke ondersteuning aan. Ook rond de vakdidactische ondersteuning door de vakgroep bestaan afspraken. Jaarvorderingsplannen en lesmateriaal worden ter beschikking gesteld van de nieuwkomers. De leraren staan open voor collegiale visitaties.
- Doeltreffendheid** De ondersteuning van de startende leraren is kwaliteitsvol uitgewerkt. Eind augustus organiseren de mentoren en de directie een speciale infosessie. Hierbij krijgen de nieuwe leraren naast de schoolvisie alle mogelijke informatie die van belang is voor een vlotte start in de nieuwe school. De onthaalbrochure dient als naslagwerk. De school staat ook garant voor een correcte en vlotte afhandeling van het personeelsdossier. Naast praktische en organisatorische aandachtspunten omvat het begeleidingstraject basiselementen van het leraarschap zoals klasmanagement, begeleiding en evaluatie van leerlingen, uitleg over het gebruik van het elektronische platform en contacten met ouders. De vakgroepen reiken specifieke ondersteuning aan. Ook rond de vakdidactische ondersteuning door de vakgroep bestaan afspraken. Jaarvorderingsplannen en lesmateriaal worden ter beschikking gesteld van de nieuwkomers. De leraren staan open voor collegiale visitaties.

Ontwikkeling Intervisiemomenten worden jaarlijks georganiseerd en vormen de kern van de ontwikkelingsgerichte aanpak. De mentoren verruimen hun deskundigheid via externe opleidingen of nascholingen. Ook de samenwerking met de lerarenopleiding en de universiteit zorgt voor een permanente professionalisering. Ondanks de relatief hoge taakbelasting nemen de mentoren een aantal ontwikkelingsinitiatieven waardoor het mentoraat waar nodig wordt aangepast aan de noden van de school.

5.2 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De leerlingenbegeleiding, waaronder ook de leerbegeleiding, kadert binnen het opvoedingsproject en de zorgvisie van de school. De school verbindt de leerbegeleiding expliciet aan de vakoverschrijdende eindtermen, de loopbaanbegeleiding, de socio-emotionele begeleiding, het talenbeleid, het gelijkenkansenbeleid en de aanvangsbegeleiding.

De school wil de leerlingen begeleiden en ondersteunen in een sfeer van wederzijds respect en verbondenheid. Zij ziet de leerbegeleiding als een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van leerlingen, leraren, ouders en CLB. Hiervoor neemt de school tal van concrete en doelgerichte initiatieven en organiseert zij diverse projecten. De verschillende acties vormen een samenhangend leer- en zorgsysteem. De directie en de leerlingenbegeleiders sturen het geheel doelgericht aan.

De school beoogt in haar leerbegeleiding alle leerlingen maximale kansen te geven om de beste versie van zichzelf te worden. Dit betekent dat de leerbegeleiding op maat van de leerling gebeurt. De school heeft een goed zicht op de leerlingenprofielen. De leerlingenbegeleiders gebruiken hiervoor de informatie vanuit het intakegesprek of de aangeleverde data door de vorige school, de ouders en het CLB. Zij brengen de individuele behoeften in kaart en concretiseren deze in zorgkaarten. De school heeft hierbij oog voor de talenten en de competenties van elke leerling. Ook van de neveninstromers brengt zij de behoeften systematisch in kaart. Alle relevante informatie wordt in het leerlingvolgsysteem geregistreerd en gedeeld met de leraren op basis van het principe 'need to know'. De leerlingen met specifieke leerstoornissen kunnen rekenen op extra ondersteuning en indien nodig werkt de school een aangepast individueel traject uit.

De school communiceert helder over de beleidsverwachtingen met alle betrokkenen. Ze rekent op een goede samenwerking tussen alle partijen en ziet leerbegeleiding als een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van elke partner (leerlingen, leraren, ouders en CLB).

Ondersteuning De school beschouwt het begeleiden van het leerproces van de leerlingen als een prioriteit en onderneemt hiertoe diverse initiatieven. De school biedt de noodzakelijke structurele, organisatorische en inhoudelijke ondersteuning aan. Zij organiseert heel wat preventieve en curatieve acties die geïntegreerd zijn in de vakken, in het lessenrooster of aansluitend bij de lesdag. De acties hebben enerzijds betrekking op 'leren leren', bijsturing van taalproblemen, gedifferentieerde remediëring en uitbreiding of verdieping voor verschillende vakken naargelang de behoeften. Anderzijds faciliteert de school de onderwijspraktijk door tal van maatregelen die leraren toelaten samen te werken aan een krachtige leeromgeving.

Op het vlak van de brede basiszorg spelen vooral de vak- en klasleraren een belangrijke rol. De school vertrouwt hiervoor op de professionaliteit van de individuele leraar. Op de klassenraad maken de leraren afspraken voor een begeleiding op basis van de beschikbare informatie. Leerlingen met studieproblemen kunnen rekenen op gepaste individuele of klassikale remediëring. Bij blijvende problemen biedt de school de leerlingen remediëringstrajecten. Voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften zijn er begeleidingsplannen beschikbaar. De leerlingen met ernstige leerstoornissen krijgen ondersteuning vanuit het team leerlingenbegeleiders dat nauw samenwerkt met het CLB. Zij treden op de voorgrond wanneer er sprake is van specifieke problemen op studievlak of bij socio-emotionele problemen. De begeleiders zijn gemakkelijk toegankelijk, zowel voor de leerlingen als voor de leraren. Voor alle acties in het kader van de leerlingenbegeleiding kunnen de leraren rekenen op de deskundige ondersteuning van het team van leerlingenbegeleiders. Elke leerlingenbegeleider heeft een specifieke taakinvulling en beschikt over zeer uiteenlopende expertise. Daarnaast organiseert en stimuleert de school het schoolteam voor gerichte professionalisering rond leerbegeleiding.

Via verschillende kanalen communiceert de school de initiatieven en verwachtingen over de leer- en leerlingbegeleiding. Een elektronisch leerlingvolgsysteem centraliseert alle gegevens in de individuele leerlingendossiers. De directies, de leerlingenbegeleiders en de leraren kunnen het systeem aanvullen en raadplegen. Daarnaast hanteert de school soepele procedures om bijkomende momenten te plannen bij ernstige signalen. De school besteedt veel aandacht aan de communicatie met de ouders.

Doeltreffendheid De school benadrukt de preventieve kant van de leerbegeleiding. Acties, zoals co-teaching, co-creatie en 'samen leren' bieden de leraren mogelijkheden uitdagende en gevarieerde leervormen te gebruiken, te differentiëren en gestructureerd studiemateriaal te gebruiken. De school stimuleert het geven van ontwikkelingsgerichte feedback. Zij moedigt sterk de zelfreflectie aan. Positief hierbij is dat ook de ouders betrokken zijn. Toch blijkt de aandacht voor 'leren leren' in de preventieve begeleiding vakafhankelijk te verschillen. Het gebruik van uitdagende en gevarieerde werkvormen, het bieden van kansen tot zelfstandig leren, het hanteren van differentiatievormen en het aanbieden van gestructureerd studiemateriaal verschilt per leraar en per vakgroep. Zelfreflectie en zelfevaluatie vinden wel geleidelijk de weg naar de klaspraktijk, maar het systematisch opvolgen ervan is nog een werkpunt.

Het leerlingvolgsysteem wordt in toenemende mate aangewend om de leerlingengegevens en begeleidingsinitiatieven te communiceren, de klassenraden voor te bereiden en de begeleiding te delegeren en te registreren. De school communiceert nauwgezet met de ouders over de leervorderingen en de ondersteuningsacties. Zij vraagt van de ouders hierover concrete engagementen. De communicatie over de leerbegeleiding tussen de school, ouders en leerlingen verloopt laagdrempelig.

De directie neemt voldoende initiatieven om haar beleid rond leerlingenbegeleiding op te volgen. Zij is zich ervan bewust dat de kwaliteit van de leerbegeleiding afhankelijk is van de inzet van alle leraren. Zij investeert in de ondersteuning van de vakgroepen en vakverantwoordelijken om de leerbegeleiding structureel in te bedden in het leerproces. Het team leerlingenbegeleiders stelt haar werking bij aan de hand van de resultaten van de intervisiemomenten met o.a. de directie en de leraren en op basis van bevragingen van de leerlingen.

De school verzamelt data, zowel uit interne en externe bronnen, om het rendement van haar onderwijs na te gaan. Via de databank 'Mijn onderwijs' van de Vlaamse overheid brengt zij een aantal input- en outputfactoren in kaart. Eigen onderzoek levert gegevens op over o.a. leerprestaties, attestering, leerlingenstromen en schoolverlaters. De verwerking van al deze gegevens leidt tot verbeteracties op het vlak van de leerbegeleiding.

De school gaat bewust om met de talige en culturele diversiteit van de leerlingengroep. Zij brengt de talige beginsituatie en de taalvaardigheid van de leerlingen in kaart. Het verhogen van de onderwijskansen van alle leerlingen vormt het uitgangspunt voor het uittekenen van het talenbeleid. Vanuit het principe dat elke leraar een leraar taal is, neemt de werkgroep talenbeleid talrijke initiatieven om de leraren en de vakgroepen te sensibiliseren. Daarnaast reikt deze werkgroep frequent middelen aan om het talenbeleid in concrete acties om te zetten op de klasvloer. De school streeft ernaar een scherper zicht te krijgen op de noden rond de talige ondersteuning. Ze zet tevens in op het versterken van een krachtige, talige leeromgeving en een taalgericht onderwijs. Een jaarlijkse evaluatie en bijsturing van het talenbeleid zorgen voor een dynamische en ontwikkelingsgerichte benadering ervan.

Ontwikkeling De aandacht voor kwaliteitsbewaking en -verbetering leidt tot een vernieuwde aanpak van de leerbegeleiding. De school staat open voor nieuwe ontwikkelingen en maatschappelijke verwachtingen. Zij laat zich ook inspireren door wetenschappelijke inzichten. Hiervoor werkt zij nauw samen met externe organisaties. De directie en het team leerlingenbegeleiders volgen geregeld vormingen onder meer over het voeren van herstelgerichte gesprekken. Maar ook de leraren krijgen voldoende kansen zich hierin te professionaliseren. Momenteel zet de school sterk in op het stimuleren van binnenklasdifferentiatie en het geven van groeigerichte feedback, waardoor de leerlingen maximale groeikansen krijgen. Het erkenningsonderzoek wijst uit dat het effect hiervan in enkele vakgroepen al merkbaar is, in andere nog niet. De school erkent deze verschillen en blijft daarom doelgericht inzetten op de coaching en de interne en externe professionalisering van het schoolteam.

6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap Een geëngageerd beleidsteam van zes directeurs leidt het pedagogische geheel. De taakverdeling is transparant en functioneel. De directieleden werken nauw samen en er is veelvuldig structureel overleg. Hierdoor is de gelijkgerichtheid binnen het team groot. Een uitgebreid middenkader vertaalt het beleid naar de dagelijkse werking. De directie kiest er bewust voor om de coördinatoren en de andere beleidsmedewerkers, naast hun ondersteunende taak, ook deels een lesopdracht te laten opnemen. Op deze wijze garandeert de directie de verankering van de beleidsbeslissingen in de dagelijkse werking en in de lespraktijk.

Sedert vorig schooljaar zijn alle administratieve scholen gevestigd op dezelfde campus. Mede hierdoor hertekende de school de beleidsstructuren. Drie pedagogische directeurs sturen vanaf dit schooljaar elk een graad aan. Zij worden bijgestaan door een personeelsdirecteur, die onder andere administratieve taken opneemt en een directeur, verantwoordelijk voor het financiële en logistieke beleid. De algemene directeur coördineert het directieteam en zet de beleidsbakens uit. Niettegenstaande de school heel veel leerlingen en personeelsleden telt, is de organisatie eenvoudig en transparant.

De schoolleiding slaagt erin een aangename werksfeer te creëren. Zij besteedt veel aandacht aan de ontwikkeling van een krachtige leer- en werkomgeving, bijvoorbeeld door de uitbouw van een indrukwekkend ICT-park. Het beleid neemt ook diverse initiatieven om het personeel te ondersteunen. Heel wat personeelsleden zetten zich bovendien in om de leer- en leefomgeving voor de leerlingen te optimaliseren. Op de school zijn er talrijke werkgroepen actief. Elk personeelslid is lid van tenminste een van deze groepen. De communicatie naar de personeelsleden verloopt vlot. De school organiseert bovendien een uitgebreide waaier aan buitenschoolse activiteiten, projecten en seminars. Op deze wijze worden de competenties en interesses van de individuele leraar gebruikt om het curriculum te versterken en om de motivatie bij het personeel te verhogen. De schoolleiding ondersteunt en moedigt de ontwikkeling van vernieuwende ideeën en initiatieven sterk aan.

Mede door de recente groei van de school zijn er heel wat nieuwe leraren. Een aantal personeelsleden krijgt daardoor bovendien een vernieuwde lesopdracht. De laatste schooljaren waren er nogal wat opdrachtenwissels. Het blijven motiveren van alle personeelsleden is een aandachtspunt voor het beleid. Een enquête bij het personeel geeft aan dat de leraren een nood aan rust en evenwicht ervaren. De directie is zich hiervan terdege bewust en rolt een actieplan uit.

De directeur ziet de aansturing en ondersteuning van het personeel en het werken aan kwaliteitsvol onderwijs als beleidsprioriteiten. Tijdens het huidige schooljaar vertaalt zich dit concreet in aandacht voor doelgerichte en kwaliteitsvolle feedback, voor interne differentiatie en voor het uitzetten van verticale leerlijnen. Vooral voor de laatste twee aspecten staan heel wat vakgroepen nog aan het begin van een ontwikkelingstraject. Er zijn in de praktijk duidelijke verschillen per graad en per leraar. Het beleid kent deze werkpunten en ondersteunt waar nodig.

Voor elke functie is een duidelijk profiel uitgeschreven, conform de afspraken binnen de scholengemeenschap. De voorbije schooljaren voerde de directie met de meeste personeelsleden een functioneringsgesprek. Zelfreflectie is hiervoor de basis. Op het elektronische platform van de school vinden de leraren een aantal modellen om deze reflectie vorm te geven. Het beleid gaf prioriteit aan de grote groep nieuwe leraren. Deze gesprekken zijn het sluitstuk van een zeer kwaliteitsvolle aanvangsbegeleiding. De directie maakt voldoende tijd vrij om de nieuwe leraren op te volgen of te ondersteunen. De leraren appreciëren de stimulansen vanwege het beleid.

Visieontwikkeling

De directie ontwikkelde een duidelijke visie op kwaliteitsvol onderwijs en vertaalde deze in een dynamisch schoolwerkplan. De visie kwam participatief tot stand en de werking van de school wordt jaarlijks aan de beoogde doelen getoetst. Kleinschaligheid, verbondenheid en een kwalitatieve leeromgeving met de nodige ondersteuning vormen de speerpunten van de schoolvisie. De kleinschaligheid vertaalt zich in de vernieuwde werking per graad. Ondanks de schaalgrootte van de pedagogische entiteit volgt het team elke leerling nauwkeurig op. Er is een groot wederzijds respect tussen leerlingen en leraren en tussen de leerlingen onderling. Verbondenheid uit zich in de aandacht voor herstelgericht werken, in de intense samenwerking met allerhande verenigingen, scholen, instellingen en met de verschillende gemeenschappen in Heusden-Zolder. De positieve wijze waarop de school omgaat met diversiteit is een voorbeeld van goede praktijk. Het onderzoek leerbegeleiding toont aan dat ook de derde pijler een kwaliteitsvolle invulling krijgt. De school streeft naar een evenwicht tussen excelleren en het bieden van de nodige ondersteuning. De resultaten in het vervolgonderwijs tonen aan dat de school hier over het algemeen in slaagt. Vele leerlingen stromen door naar een professionele of een academische bacheloropleiding. Zowel de participatiegraad als het studiesucces is hoog. De cijfers sporen met of zijn hoger dan het Vlaamse gemiddelde.

De school werkt nauw samen met de basisscholen in de buurt. Het beleid tracht de pedagogische aanpak in de eerste graad en deze van het basisonderwijs op elkaar af te stemmen. Deze werking is één van de vele voorbeelden waarbij de school haar visie in de praktijk vertaalt naar concrete acties om de leerling zoveel mogelijk kansen te bieden om 'te groeien tot de beste versie van zichzelf'.

Vele leerlingen hebben een anderstalige achtergrond. De directie tracht de meertaligheid veeleer als een troef uit te spelen. Er zijn heel wat initiatieven in het kader van de meertaligheid en de taalontwikkeling. De school besteedt de nodige aandacht aan zowel taalsterke als taalzwakke leerlingen en werkt hiervoor samen met externe organisaties.

Besluitvorming De schoolleiding voert een participatief beleid. Het schoolteam, de leerlingen en de ouders worden actief bij de werking betrokken. Alle verplichte participatieorganen spelen hun decretale rol. Daarnaast bestaan er heel wat werkgroepen waarin de directie, veelal via thematisch overleg, inspraak garandeert. De meeste aspecten van de schoolwerking worden via regelmatige vergaderingen bijgestuurd en geactualiseerd. De wijze waarop de leerlingen en ouders inspraak hebben in de actualisatie van het schoolreglement, is slechts één van de vele goede praktijkvoorbeelden. Met zowel ouders als leerlingen is er regelmatig structureel overleg.

De vakgroepen vormen de ankers van het pedagogische beleid. Twee keer per schooljaar worden de vakverantwoordelijken uitgenodigd om de doelstellingen van het schooljaar met de directie te bespreken. Via het elektronische platform van de school volgen de pedagogische directeurs de vakgroepen op. Op deze wijze wil het beleid de pedagogische visie laten doorsijpelen naar de klasvloer. Dit lukt op dit ogenblik nog niet voor alle vakken en graden.

Op de wekelijkse directievergadering bespreken de directeurs de dagelijkse werking van de school. De pedagogische cel vergadert driewekelijks. In dit overleg staat onder andere de samenhang tussen de graden en de aansturing van de werkgroepen centraal. Tijdens de trimestriële denkdagen overlegt de directie met de coördinatoren. De cel 'leren en lesgeven' bespreekt dan weer jaarlijks een thema dat het beleid als prioriteit naar voor schuift. Dit schooljaar is differentiatie het onderwerp.

De school gebruikt verschillende kanalen om beleidsbeslissingen en andere informatie naar het personeel, de leerlingen en de ouders te communiceren. Het elektronische platform en de elektronische borden spelen hierbij een steeds belangrijkere rol. De school investeerde de laatste schooljaren dan ook in een sterk uitgebouwd en stabiel ICT-netwerk. Ook op het pedagogische vlak heeft dit een duidelijke meerwaarde.

Kwaliteitszorg De school draagt kwaliteit hoog in het vaandel. De initiatieven voor kwaliteitsontwikkeling zijn legio. Het beleid verzamelt heel wat data over zowat alle facetten van de schoolwerking. Deze data zijn zowel kwantitatief (bijv. over de attestering) als kwalitatief (bijv. door de periodieke enquêtes bij ouders, leerlingen en personeel). De directie analyseert nauwgezet de gegevens en neemt hiervoor regelmatig externe consultants onder de arm. Deze analyses resulteerden de voorbije schooljaren reeds in diverse bijsturingen in de processen, in de onderwijsorganisatie of in het aangeboden curriculum. De wijze waarop het beleid gegevens verzamelt en analyseert is een voorbeeld van goede praktijk.

Voor de concrete uitwerking van het pedagogische beleid vertrouwt de directie op de vakgroepen. Deze krijgen belangrijke beleidsondersteunende verantwoordelijkheden toegewezen. Zij staan onder andere in voor het bewaken van het aanbod van de leerplandoelstellingen en de eindtermen en het bewaken van de validiteit van de evaluatie. De vakgroepwerking is voor een aantal vakken te weinig efficiënt georganiseerd om deze kerntaken doeltreffend op te nemen. In het erkenningsonderzoek blijkt dat niet alle leraren het leerplan als uitgangspunt nemen, waardoor er grote kwaliteitsverschillen ontstaan. De vakgroepen (die voornamelijk per graad zijn georganiseerd) ontwikkelen zich met verschillende snelheden. De afstemming van het aanbod en vooral de evaluatie op de leerplandoelstellingen vormt voor bepaalde vakgroepen een dringend aandachtspunt. Het beleid kent vele van deze werkpunten en nam reeds een aantal initiatieven ter ondersteuning van de vakgroepen. De pedagogische begeleiding werd uitgenodigd (soms op initiatief van de vakgroep zelf) en er werd werk gemaakt van leerplanstudie. De doorlichting toont aan dat dit door een aantal vakgroepen onvoldoende doeltreffend gebeurde.

Tijdens het zogenaamde breuklijnenonderzoek ging het beleid de verticale samenhang voor de verschillende vakken na. De vaststellingen worden dit schooljaar gelinkt aan de resultaten in het vervolgonderwijs. Het onderzoek leverde voor bepaalde vakken een aantal duidelijke breuklijnen op. De vakgroepen bespraken deze resultaten, maar dit resulteerde nog niet altijd in de nodige bijstellingen. Het breuklijnenonderzoek steunt bovendien op evaluatiegegevens die niet voor elk vak voldoende geënt zijn op de verwachtingen van het leerplan. De bijsturing van de evaluatiepraktijk is een noodzakelijke eerste stap om de leerjaren en graden op elkaar af te stemmen.

De school neemt diverse initiatieven, gericht op kwaliteitszorg. Via de zogenaamde vlinderuren in de eerste graad en het SAM-project (samen leren) in de tweede graad stimuleert het beleid de samenwerking tussen de leraren en moedigt zij de kwaliteitszorg in de lessen aan. Ook in de derde graad zet zij in op co-creatie. De directie ondersteunt deze co-teaching niet alleen organisatorisch maar ook op pedagogisch vlak. Een aantal schooljaren geleden bracht een afvaardiging van de school een bezoek aan een partnerschool in Wales, die reeds expertise hierrond had opgebouwd. De vlinderuren dienen zowel een remediërend als een verdiepend doel.

De wijze waarop de school gestaag werkt aan kwaliteitsontwikkeling is een voorbeeld van goede praktijk. De veelvuldige reflectiemomenten resulteren op dit ogenblik nog niet altijd in de bijsturing van de lespraktijk. Door het stellen van doordachte prioriteiten het kwaliteitsdenken doeltreffend laten doorsijpelen naar de klasvloer is de uitdaging voor het pedagogische beleid.

Deliberatie Voor heel wat vakken voldoet de leerplanrealisatie. Slechts voor een aantal is dat nog niet het geval. Het sterke beleidsvoerend vermogen van de schoolleiding biedt de onderwijsinspectie voldoende garanties dat deze lacunes op korte of middellange termijn zullen zijn weggewerkt. Deze zullen dan ook niet worden opgevolgd.

7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor Engels in aso derde graad in de studierichtingen Economie-wetenschappen, Economie-wiskunde, Grieks-Latijn, Humane wetenschappen, Latijn-wetenschappen, Latijn-wiskunde en Wetenschappen-wiskunde.
- Het doelbewust nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen.
- De aanpassing van de infrastructuur en de ICT-uitrusting aan de hedendaagse noden voor kwaliteitsvol onderwijs.
- De systematische zorg voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leef-, leer- en werkomgeving.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De leerbegeleiding.
- De aanvangsbegeleiding.
- De initiatieven in het kader van brede vorming.
- De positieve benadering van de diversiteit.
- Het leerlingvriendelijke klimaat met een respectvolle omgang tussen leerlingen en personeel.
- De opvolging van en de zorg voor de leerlingen conform de visie van de school.
- De inzet en het engagement van het schoolteam om aan alle leerlingen maximale kansen te geven.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het doordachte en uitdagende onderwijsaanbod.
- De ontwikkeling van een krachtige leer- en leefomgeving.
- De transparante beleidsstructuur gericht op participatie.
- De actieve participatie van ouders, leerlingen en leraren aan het beleid van de school.
- De open communicatie en de toegankelijkheid van de schoolleiding.
- Het innovatieve leiderschap.
- Het verzamelen en het analyseren van data met het oog op kwaliteitsontwikkeling.
- De systematische kwaliteitszorg.
- De samenwerking met externe organisaties.
- De openheid voor externe evaluatie.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het afstemmen van het aanbod en de evaluatie op de leerplandoelstellingen in een aantal vakken.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De inhoudelijke diepgang van de vakgroepwerking.

Wat betreft het algemeen beleid

- De pedagogische visie doeltreffend vertalen naar de klaspraktijk.
- Het blijven motiveren van alle personeelsleden.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor geschiedenis in aso derde graad in de studierichting Humane wetenschappen (wordt niet opgevolgd door de onderwijsinspectie).
- De leerplanrealisatie voor wiskunde in aso derde graad in de pool Wiskunde (wordt niet opgevolgd door de onderwijsinspectie).

8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor alle structuuronderdelen van het voltijds secundair onderwijs.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Henk FORIERS de inspecteur-verslaggever	Geert MISSOTTEN de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	